

KADININ ŞAHİTLİĞİ (3)

(...dünden devam)

Kadın ve erkeğin mîras haklarını belirleyen 98/12'nci âyette önemli bir husus dikkati çekmektedir: O da erkek gibi kadına da borç ve vasiyyet hakkının tanınmış olmasıdır. Çünkü mîrâsın ancak borcundan ve vasiyyetinden sonra taksim edileceğini bildirmektedir. Bu, kadına, bütün medenî ve sosyal hakların tanındığını gösterir. Kadın mülk sahibi olur, mîras alır, mîrâs bırakır, vasiyyet eder, vasiyyeti yerine getirilir; borç alıp verebilir, şahitlik edebilir.

İslâm'da kız çocuğuna, erkek kardeşinin yarısı kadar mîrâs verilmesi, kızın erkekten aşağı görülmesinden değil; erkeğin, bir âileyi besleyip geçindirmek, kızın ise bir başka erkek tarafından bakılmak durumunda bulunmasından dolayıdır.

Boşanmış kadının dahi henüz iddeti içinde iken nafakasını ve konutunu sağlamak, erkeğin görevidir:

Bakara: 92/240'nci âyette, kocası ölen kadının bir yıl geçiminin ve konutunun sağlanması öğütlendiği gibi, Talak: 100/6-7'nci âyetlerde de boşanan kadınlara nafaka ve konut sağlanması emredilmektedir.

Görülüyor ki kadını beslemek kocanın üzerine farzdır. Ama kadın zengin de olsa, kendi malından kocasını beslemek zorunda değildir. Şâyet kadın kendi isteğiyle bunu yaparsa o, kendi iyiliğidir. Kocasını kendisini beslemediği takdirde kadın, kocası adına borç edebilir. Ayrıca kadını besleyememek, Hanefî mezhebi dışında kalan üç mezhebe göre ayrılma sebeplerindendir (Hukuku'l-mer'eti fî'l-İslâm, s. 76).

Ayrılmış olan karı kocayı birleşmeye teşvik eden: *” Erkeklerin, kadınlar üzerinde hakları olduğu gibi, kadınların da erkekler üzerinde hakları vardır. Erkeklerin, kadınlar üzerinde hakları bir derece daha fazladır”* (Bakara: 92/228)

âyetinde ifade edildiği üzere erkeklerin, bir derece daha fazla hak sahibi kılınmaları, âile hayatının kuruluşundan ileri gelmektedir. Âileyi koruyup bakımını sağlamak, erkeğin görevidir.

Erkek kendisiyle beraber karısının ve çocuklarının nafakasını, konutunu sağlayacak, kadın ise bir başka erkekle evlenip onun tarafından bakılacaktır. Şâyet kız evlenmez veya evlendikten sonra ayrılır da kendisini geçindirecek malı olmazsa ona yine erkek kardeşi bakacaktır. Ayrıca erkek, âile reisidir. Her toplulukta bir başkan gereklidir.

Erkeğe yüklenen bu kadar sorumluluk karşısında ona âile reisiği tanımak ve mîrasta bir kat fazla pay vermek, adâlet ve hikmete uygundur. Başsız yönetim olmaz. Toplumda en küçük idâre birimi âilelerdir. Âileye de bir baş, yönetici lâzımdır ki hayat düzenli yürüsün. Öteden beri toplumlarda âile reisi erkektir. Âile reisi erkek olduğuna göre onun hakkının, biraz daha ağırlıklı olması doğaldır.

Şunu da belirtmem gerekir ki miras, ahirete ilişkin bir mesele değil, dünyaya ilişkindir. Yani ibadet değil, dünya hukukudur. Karı koca isterlerse medeni kanuna göre taksim yaparlar. İsterse kadın tamamen hakkını erkek kardeşlerine bırakır veya erkek, hakkından vazgeçip mirası kız kardeşine bırakır. İnsanlar razı olduktan sonar mesele kalmaz. Allah katında da sorumlu olmazlar.
